

Materiál na rokovanie orgánu:
Komisia finančnej stratégie
ktoré sa koná dňa: 02.12.2025

Návrh na schválenie stratégie rozvoja cirkulárnej ekonomiky v meste Bratislava

Predkladateľ:

Tak ako je uvedené v sumárnom krycom liste

Zodpovedný:

Mgr. Daniel Kleman, vedúci oddelenia životného prostredia

Spracovateľ:

Mgr. Ivana Maleš, samostatný odborný referent

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Dôvodovú správu
3. Materiál - Stratégia rozvoja cirkulárnej ekonomiky v meste Bratislava

NÁVRH UZNESENIA

Komisia finančnej stratégie po prerokovaní materiálu

odporúča

Mestskému zastupiteľstvu hlavného mesta SR Bratislavy

schváliť

návrh stratégie rozvoja cirkulárnej ekonomiky v meste Bratislava 2026 – 2031

Dôvodová správa

OD ODPADU K MATERIÁLOM: Stratégia rozvoja cirkulárnej ekonomiky 2026 – 2031 nadväzuje na „Stratégiu nakladania s komunálnymi odpadmi s cieľom prechodu na obehové hospodárstvo 2021 – 2026“. Na rozdiel od predchádzajúcej stratégie, cieľom mesta nie je len mať efektívne odpadové hospodárstvo, ale úspešne riadiť toky materiálov, znižovať ich množstvá a tak aj znižovať dopad na životné prostredie.

Materiál bol pripravovaný od októbra 2024, zapojených bolo vyše 30 rôznych stakeholderov. Proces prípravy Stratégie bol riadený zo strany OŽP v spolupráci s Bloomberg Associates. Materiál bol pripomienkovaný v dvoch kolách zo strany útvarov Magistrátu, Mestských podnikov, Mestských častí, neziskových organizácií a niektorými členmi vedenia mesta Bratislava.

Stratégia obsahuje 18 opatrení v 5 prioritných oblastiach s cieľom prechodu na obehové hospodárstvo:

- Odpad z domácností, predchádzanie vzniku odpadu, opätovné použitie
- Biologicky rozložiteľný odpad
- Výstavba a demolácia
- Získavanie energie a zdrojov
- Prierezové a podporné opatrenia

Každé opatrenie popisuje cieľ, spôsob jeho realizácie a uvádza aj zainteresované strany, ktoré by mali opatrenie realizovať.

Cieľom stratégie je, aby sa Bratislava stala cirkulárnym mestom. Cirkulárna Bratislava je mesto, ktoré minimalizuje množstvo odpadu a využívanie zdrojov, predlžuje životnosť materiálov a výrobkov, znižuje negatívny vplyv na životné prostredie, zároveň posilňuje rozvoj miestnej ekonomiky, podporuje cirkulárne podniky a vytvára zmysluplné zelené pracovné miesta, **ktoré zlepšujú kvalitu života obyvateľstva.**

Cirkulárny charakter mesta nie je samostatný cieľ – je silným nástrojom hospodárskej odolnosti a blahobytu.

OD ODPADU K MATERIÁLOM
Stratégia rozvoja cirkulárnej ekonomiky v meste Bratislava
2026 – 2031

Obsah

- I. Úvod
- II. Od odpadového hospodárstva k obehovému hospodárstvu
- III. Vízia a ciele
- IV. Strategické opatrenia
- V. Riadenie a implementácia

Použité skratky

ZEVO – zariadenie na energetické využitie odpadu
Ochrana životného prostredia – Ministerstvo životného prostredia SR
USMP – Útvar správy mestských podnikov
OLO – Odvoz a likvidácia odpadu, a. s.
MIB – Metropolitný inštitút Bratislava
D2D – (anglicky: door to door – čo znamená zber od domu k domu)
KP – komunálny podnik
KGJ – kogeneračná jednotka
OMDPaL – Oddelenie miestnych daní, poplatkov a licencií
OKM – Oddelenie komunikácie a marketingu
USMP – Útvar správy mestských podnikov
SSN – Sekcia správy nehnuteľností
MČ – Mestské časti
OTMZ – Oddelenie tvorby mestskej zelene
SV – Sekcia výstavby
SSaÚC – Sekcia správy a údržby ciest
BSSM – Bratislavská spoločnosť pre správu majetku
SNB – Sekcia nájomného bývania
OVO – Oddelenie verejného obstarávania
BKIS – Bratislavské kultúrne a informačné stredisko
OŠ – Oddelenie školstva
STARZ – Správa telovýchovných a rekreačných zariadení
GMB – Galéria mesta Bratislavy
BTB – Bratislava tourist board
SD/OVI – Sekcia digitalizácie, Oddelenie vývoja inovácií
OSO - Oddelenie služieb občanom

I. Úvod

Bratislava robí dôležitý krok smerom k udržateľnejšej, odolnejšej a zdrojovo efektívnejšej budúcnosti. Stratégia obehového hospodárstva stanovuje víziu, ako môže mesto naplno využiť hospodársky potenciál cirkulárnych opatrení, znížiť svoj negatívny vplyv na životné prostredie a zlepšiť kvalitu života – nielen efektívnejším nakladaním s odpadom, ale aj zásadným prehodením spôsobu využívania, spotreby a zhodnocovania zdrojov.

Táto stratégia je postavená na pevných základoch. Za posledných päť rokov Bratislava dosiahla významný pokrok v odpadovom hospodárstve vrátane zavedenia zberu „od dverí k dverám“ pre viaceré prúdy odpadov v IBV na území celého mesta a postupného zavedenia triedeného zberu kuchynského biologicky rozložiteľného odpadu z domácností. Tieto opatrenia priniesli výrazné výsledky, medzi ktoré patrí:

- udržanie miery skládkovania pod 10 %, čo je nad rámec požiadavky EÚ do roku 2035;
- zníženie množstva vyprodukovaného zmesového komunálneho odpadu o 12 % v období od roku 2019 až 2024 aj napriek tomu, že počet obyvateľov vzrástol;
- zber viac ako 8 000 ton biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu ročne vyprodukovaného bratislavskými domácnosťami.

Konvenčné odpadové hospodárstvo a lineárny ekonomický prístup by Bratislave zabránili využiť nové pracovné miesta v oblasti recyklácie, opráv a opätovného použitia, ktorých by sa v EÚ malo vytvoriť približne 2,5 miliónov¹, a zachytávať hodnotu zdrojov, ktoré sa momentálne nevyužívajú alebo zneškodňujú.

Je potrebný ambicióznejší a systémovejší prístup, ktorý sa bude zaoberať celým životným cyklom materiálov, od toho, ako sa produkt dizajnuje a vyrába, až po to, ako sa produkt zdieľa, opätovne používa, opravuje a nakoniec sa opäť začlení do obehu. Len tak bude môcť Bratislava profitovať z tvorby pracovných miest, zlepšenia kvality života a zvýšenia prosperity v rámci prechodu na obehové hospodárstvo.

Cieľom tejto stratégie je pokračovať **v prechode Bratislavy z lineárneho na obehové hospodárstvo**. Stanovuje spoločnú víziu a súbor strategických opatrení, ktoré sa majú realizovať v rokoch 2026 až 2031. Je navrhnutá ako praktický nástroj pre mesto a jeho partnerov – vrátane mestských podnikov, súkromných firiem, komunitných organizácií a obyvateľov – na spoluprácu pri dosahovaní spoločného cieľa.

Stratégia bola vypracovaná v úzkej spolupráci s útvarmi Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy, mestskými podnikmi, mestskými časťami, odborníkmi a kľúčovými zainteresovanými stranami z rôznych odvetví súkromného, ako aj neziskového sektora. Je v súlade so strategickými dokumentmi ako [Bratislava 2030](#), [Akčný plán pre udržateľnú energetiku a klímu hlavného mesta SR](#) (SECAP) a so širšími cieľmi Bratislavy v oblasti klímy a udržateľnosti, reaguje na ciele Európskej únie a Slovenska v oblasti odpadov a využívania zdrojov a podporuje miestny hospodársky rozvoj.

Dôležité je, že táto stratégia nie je určená len pre mestskú samosprávu, ale pre mesto ako celok. Obehové hospodárstvo sa nedá vybudovať len prostredníctvom opatrení prijatých samosprávou – závisí od podnetov, činností a vedenia súkromného a neziskového sektora, akademických inštitúcií a

¹ OECD (2025), *The Circular Economy in Cities and Regions of the European Union*, OECD Urban Studies, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/e09c21e2-en>.

bežných občanov. Úlohou samosprávy je koordinovať, ísť príkladom, podnecovať, podporovať, a tým vytvárať podmienky pre vznik, rozvoj a prosperitu cirkulárnych riešení.

II. Od odpadového hospodárstva k obehovému hospodárstvu

Bratislava dosiahla v posledných rokoch veľký pokrok v modernizácii systému odpadového hospodárstva, zaviedla zber niektorých prúdov odpadov od dverí k dverám v IBV a zabezpečila zber kuchynského odpadu na území celého mesta. Sú to dôležité úspechy – ale **samotné odpadové hospodárstvo už nestačí**. Aby Bratislava dokázala čeliť súčasným environmentálnym, hospodárskym a sociálnym výzvam a plne využiť ekonomické výhody obehového hospodárstva, musí ísť ďalej: **od nakladania s odpadom k jeho predchádzaniu a od spracovania materiálov na konci ich životnosti k efektívnejšiemu využívaniu zdrojov od začiatku.**

a. Čo je obehové hospodárstvo?

Obehové hospodárstvo je prístup, ktorý prehodnocuje spôsob používania materiálov počas celého životného cyklu. Uprednostňuje znižovanie spotreby, predlžovanie životnosti výrobkov a budov a udržiavanie najvyššej možnej hodnoty materiálov v obehu. Cieľom nie je len lepšie nakladať s odpadom, ale predovšetkým zabrániť jeho vzniku a efektívnejšie využívať zdroje, čím sa posilní lokálna ekonomika.

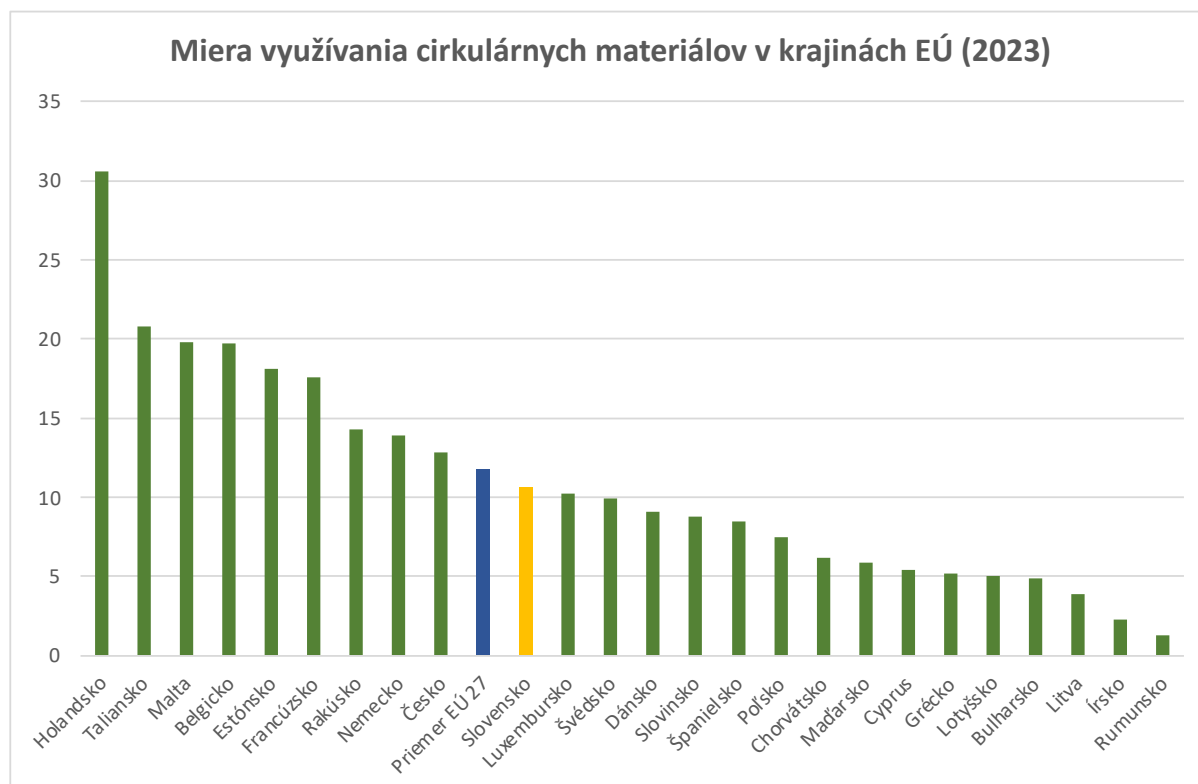

Obr. 1. Lineárny a cirkulárny model ekonomiky
Zdroj: INCIEN, www.incien.sk

Prečo urobiť túto zmenu? Mestá v Európe, ktoré si osvojili princípy obehového hospodárstva, preukázali, že tento model vedie k **vyššej ekonomickej efektívnosti, tvorbe nových pracovných miest a ekonomických sektorov, nižším negatívnym vplyvom na životné prostredie a zlepšeniu kvality života obyvateľov**. Podľa Európskej komisie by opatrenia obehového hospodárstva mohli do roku

2030 zvýšiť HDP EÚ o 0,5 % a vytvoriť **700 000 nových pracovných miest**, najmä v odvetviach, ako sú opravy, renovácia, opätovné použitie a udržateľná výstavba.² Získanie týchto pracovných miest je veľmi dôležité, pretože v mnohých mestách stále predstavujú malú, ale rýchlo rastúcu časť trhu práce. V susednej Viedni je 72 000 pracovných miest cirkulárnych, čo predstavuje menej ako 8 % z celkového počtu. V Kodani je tento podiel 20 %.³

Slovensko má pred sebou ešte dlhú cestu. V roku 2023 bola **miera využívania cirkulárnych materiálov** – podiel materiálov, ktoré zostávajú v obehu namiesto toho, aby sa vyhodili – na **úrovni 10,6 %**, čo je pod priemerom EÚ, ktorý je takmer 12 %, a ďaleko za poprednými krajinami, ako sú Holandsko (31 %) a Taliansko (21 %).⁴

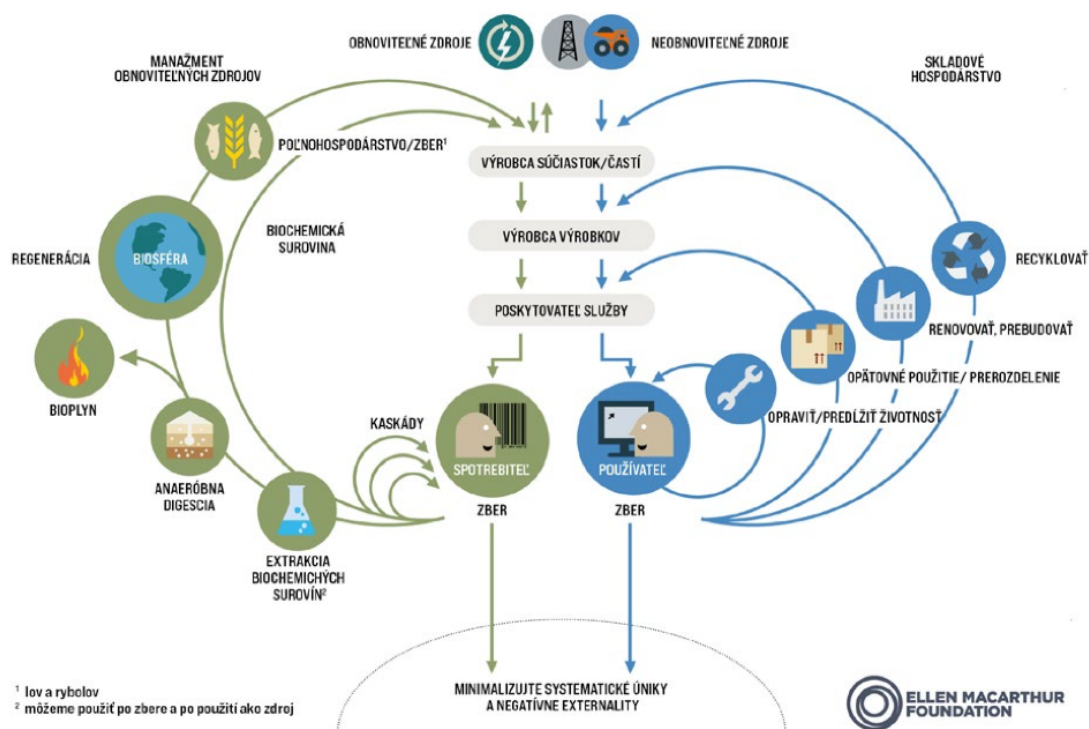
Graf č. 1: Miera využívania cirkulárnych materiálov k krajinám EÚ (Zdroj: Eurostat)

Ak sa Bratislava ako hlavné mesto chce stať lídrom, musí prispieť k zvýšeniu tohto národného čísla zavedením cirkulárnych postupov do svojho hospodárstva, infraštruktúry a každodenného života. Mesto môže výrazne profitovať z hospodárskeho potenciálu cirkulárnych hospodárskych odvetví.

² European Commission (2020). *A new Circular Economy Action Plan: For a cleaner and more competitive Europe*. Získané z: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9903b325-6388-11ea-b735-01aa75ed71a1.0017.02/DOC_1&format=PDF

³ Circle Economy (2025), *Circular Jobs Monitor*, <https://www.circular-jobs.world/>.

⁴ Eurostat (2024). *Circular material use rate – EU and country-level data*. Získané z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/cei_srm030/default/table

Obr. 2. Diagram systémov obehového hospodárstva.
Zdroj: Ellen MacArthur Foundation, Circular economy systems diagram (February 2019), www.ellenmacarthurfoundation.org

Obehové hospodárstvo je tiež **stratégiou zamestnanosti**. Prechod od modelu spotreby a likvidácie odpadu k modelu založenému na údržbe, opätovnom použití a obnove zdrojov otvára nové príležitosti pre lokálne **pracovné miesta**, najmä v oblasti opráv, logistiky, stavebníctva a sociálneho podnikania. Ide o pracovné miesta, ktoré sú odolnejšie voči automatizácii a viac zakotvené v komunitách – podporujú inkluzívny hospodársky rozvoj založený na mieste.

Pri usmerňovaní tohto prechodu mesto vychádza z **rámca 9R**, ktorý hodnotí obehové stratégie podľa ich vplyvu na životné prostredie a miery zachovania zdrojov. Čím vyššie v hierarchii, tým väčšia je cirkularita:

- R0 – Odmietni (Refuse)**
Urobte výrobok nadbytočným tým, že sa vzdáte jeho funkcie alebo ponúknete rovnakú funkciu radikálne odlišným produktom alebo službou.
- R1 – Prehodnoť (Rethink)**
Zintenzívňte používanie produktu (napr. zdieľaním produktu).
- R2 – Redukuj (Reduce)**
Zvýšte účinnosť pri výrobe alebo používaní výrobkov spotrebou menšieho množstva prírodných zdrojov a materiálov.
- R3 – Opätovne použi (Reuse)**
Opätovné použitie vyradeného výrobku iným spotrebiteľom, ak je stále v dobrom stave a plní svoju pôvodnú funkciu.
- R4 – Oprav (Repair)**
Oprava a údržba chybného výrobku, aby mohol byť použitý s pôvodnou funkciou.
- R5 – Renovuj (Refurbish)**

Obnovte starý produkt a aktualizujte ho.

R6 – Repasuj (Remanufacture)

Vyradený výrobok používajte v novom produkte s rovnakou funkciou.

R7 – Upcykluj (Repurpose)

Vyradený výrobok alebo jeho časti použite v novom výrobku s inou funkciou.

R8 – Recykluj (Recycle)

Použite materiály na dosiahnutie rovnakej (vysokej) alebo nižšej (nízkej) kvality materiálov.

R9 – Zhodnoť (Recover)

Spaľovanie materiálu s energetickým zhodnocovaním.

V minulosti sa najviac pozornosti venovalo spodnej časti tohto rebríčka – recyklácii a zhodnocovaniu odpadov. Skutočná cirkularita však závisí od posunu našej pozornosti **smerom nahor**, k stratégiám, ktoré **predchádzajú vzniku odpadu, predlžujú životnosť výrobkov a znižujú potrebu využívať primárne zdroje**. Tieto prístupy majú väčší environmentálny a ekonomický prínos a sú v užšom súlade s prioritami EÚ a klimatickými cieľmi.

Stratégia obehového hospodárstva Bratislavy je postavená na tomto chápaní cirkulárnej ekonomiky. Rozširuje úsilie mesta od odpadu k materiálom, od zhodnotenia odpadu k dizajnu a od riešení na konci životnosti k systémovému mysleniu.

Úloha mesta je v tomto systéme dvojaká:

- **dosiahnuť, aby sa cirkulárne postupy stali štandardom v mestských činnostiach a investíciách,**
- **podporiť a umožniť súkromnému sektoru, inštitúciám a obyvateľom prijať cirkulárne riešenia vo svojich vlastných činnostiach.**

b. Doterajší pokrok Bratislavy

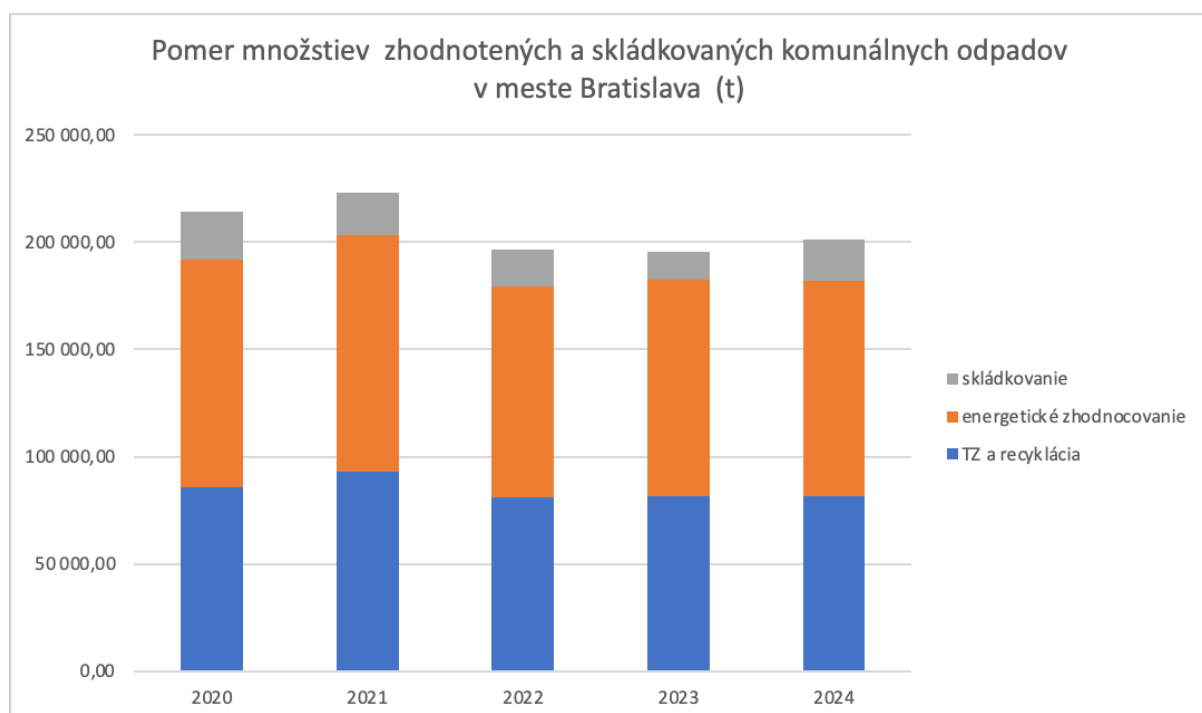
Bratislava urobila veľké kroky vpred pri prechode od lineárneho odpadového hospodárstva k obehovému hospodárstvu. Od prijatia predchádzajúcej **Stratégie nakladania s komunálnymi odpadmi s cieľom prechodu na obehové hospodárstvo 2021 – 2026** mesto zaviedlo novú infraštruktúru, politiky, ktoré **zlepšili triedenie a recykláciu odpadu, znížili skládkovanie** a začali integrovať **opätovné použitie a zhodnocovanie** do každodenného života obyvateľov.

Medzi hlavné úspechy patria:

- **Rozšírenie triedeného zberu odpadu:** zber od dverí k dverám v IBV uľahčil obyvateľom správne triedenie recyklovateľného odpadu.
- **Zavedenie celomestského zberu kuchynského odpadu:** Tento systém, ktorý bol spustený v roku 2022, výrazne zvýšil objem biologicky rozložiteľného materiálu, ktorý sa zhodnocuje a odvádzajú z energetického zhodnocovania a skládkovania.
- **Založenie KOLO – Bratislavského centra opätovného použitia v dvoch prevádzkach:** Tieto zariadenia umožňujú obyvateľom darovať a nakupovať použité predmety, čím dávajú výrobkom druhý život a podporujú ich opätovné použitie.
- **Dobudovanie infraštruktúry na spätné získavanie tepla zo ZEVO:** Okrem toho, že mesto energeticky zhodnocuje zmesový odpad, zachytáva teplo, ktoré vzniká pri zhodnocovaní, na účely diaľkového vykurovania pre 10 000 domácností a výrobu elektriny pre 22 000 domácností.
- **Odkúpenie zariadenia na optické dotriedňovanie odpadov do vlastníctva mesta:** Vlastníctvom a prevádzkou vysokovýkonného triediaceho zariadenia Bratislava zvýšila účinnosť a kvalitu zhodnocovania recyklovateľných materiálov.

- **Sezónne cirkulárne iniciatívy:** Programy, ako je **zber vianočných stromčekov** a **Novoročná mulčovačka**, ukazujú, ako sa materiály môžu vrátiť späť do mestského prostredia: Vianočné stromčeky sa premieňajú na štiepku, ktorá pomáha chrániť mestské parky, a obyvatelia ju používajú vo svojich záhradách.
- **Zber použitého kuchynského oleja v KBV:** Tento nový systém triedeného zberu kuchynských olejov zabraňuje znečisteniu kanalizačného potrubia a podporuje ich udržateľné spracovanie.
- **Zelené verejné obstarávanie:** Mesto prijalo novú smernicu o verejnom obstarávaní, ktorá do rozhodnutí o nákupoch umožňuje začleniť cirkularitu, čo prinieslo pozitívne zmeny v oblasti selektívnej demolácie a obnovy verejných priestorov.
- **Podujatia v meste bez odpadu:** Bratislava znížila množstvo odpadu na mestských podujatiach tým, že uprednostnila **výrobky na opakované použitie** a eliminovala **jednorazové plasty** na niektorých verejných kúpaliskách či festivaloch.
- **Magistrát bez odpadov** – zanalýzovaný stav v inštitúciách hlavného mesta viedol k prijatiu opatrení na zníženie množstva zmesového odpadu a zlepšenie triedenia odpadu.

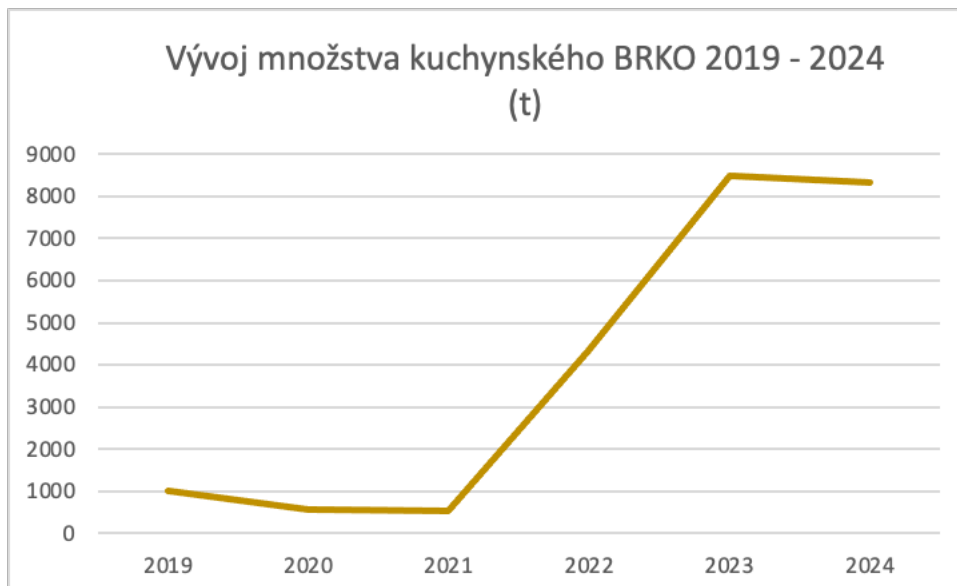
Údaje o odpadoch **za roky 2019 až 2024** ukazujú, že Bratislava dosiahla hmatateľný pokrok smerom k lepšiemu nakladaniu so zdrojmi, najmä pri **odklone odpadu od skládkovania** a rozširovaní systému **triedeného zberu**. Množstvo **zmesového komunálneho odpadu** sa postupne znižovalo z viac ako **113 000 ton v roku 2019** na približne **99 806 v roku 2024**, čo odráža rastúci vplyv triedenia od dverí k dverám, rozšírený zber kuchynského odpadu a lepšiu informovanosť verejnosti. Zníženie množstva zmesového odpadu sa prejavuje v poklese množstva skládkovaného odpadu a v zvýšení množstva odpadu určeného na recykláciu a zhodnocovanie, čo svedčí o efektívnejšom a viacúrovňovom prístupe k nakladaniu s komunálnym odpadom.

Graf č. 2: Pomer množstiev zhodnotených a skládkovaných komunálnych odpadov v meste Bratislava za roky 2020 – 2024

Veľkým úspechom je zavedenie **zberu kuchynského biologicky rozložiteľného odpadu**, ktoré bolo **v roku 2022 postupne zavádzané** a **od roku 2023 je systém zberu zavedený na území celého mesta**. Množstvo kuchynského odpadu zostávalo nízke až do roku 2022, keď sa zber začal zavádzať v celom meste – vyskočilo z niečo viac ako **500 ton v roku 2021** na viac ako **8 400 ton v roku 2023**, potom sa v

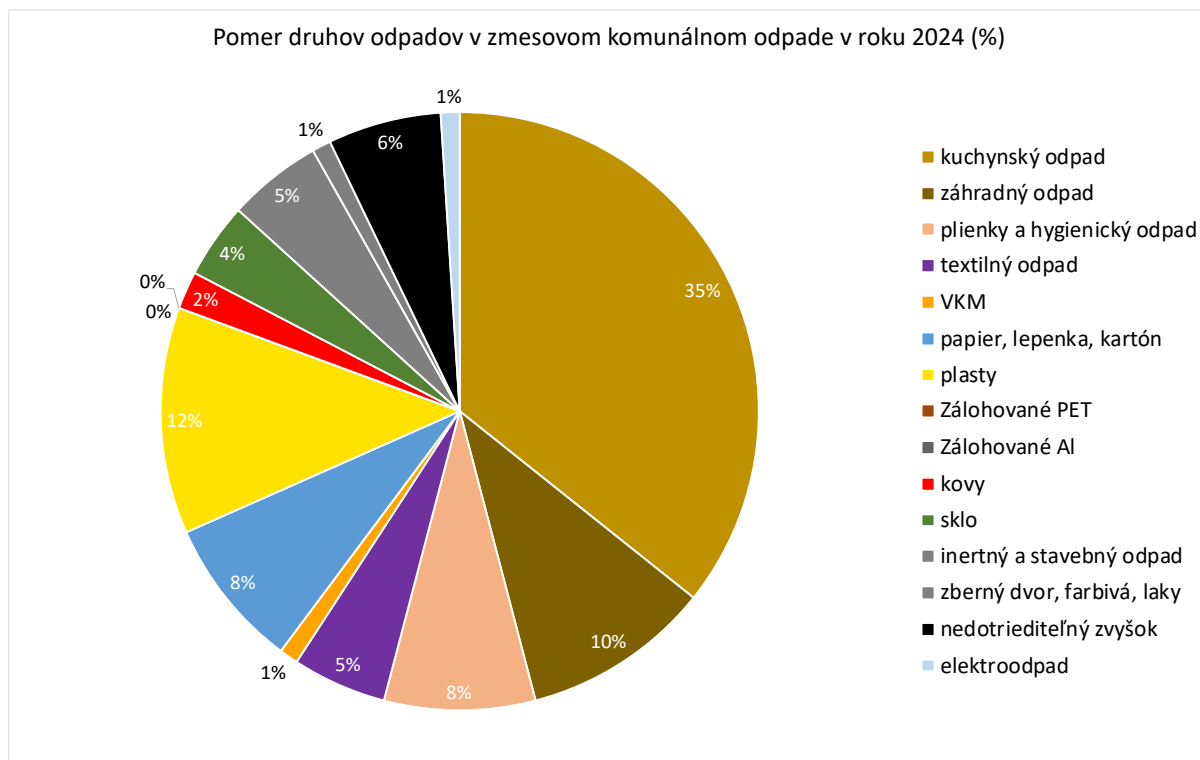
roku 2024 množstvo kuchynského bioodpadu mierne stabilizovalo. Množstvo a čistota vyzbieraného kuchynského odpadu dokazuje účinnosť investícií do infraštruktúry a osvedy obyvateľstva pri zavádzaní zberu kuchynského bioodpadu, ale ustálenie množstva vyzbieraného kuchynského odpadu naznačuje, že mesto by malo podniknúť kroky na ďalšie zlepšenie účinnosti tohto prúdu odpadu, ktorý je kľúčový pre úspech celkového systému odpadového hospodárstva.

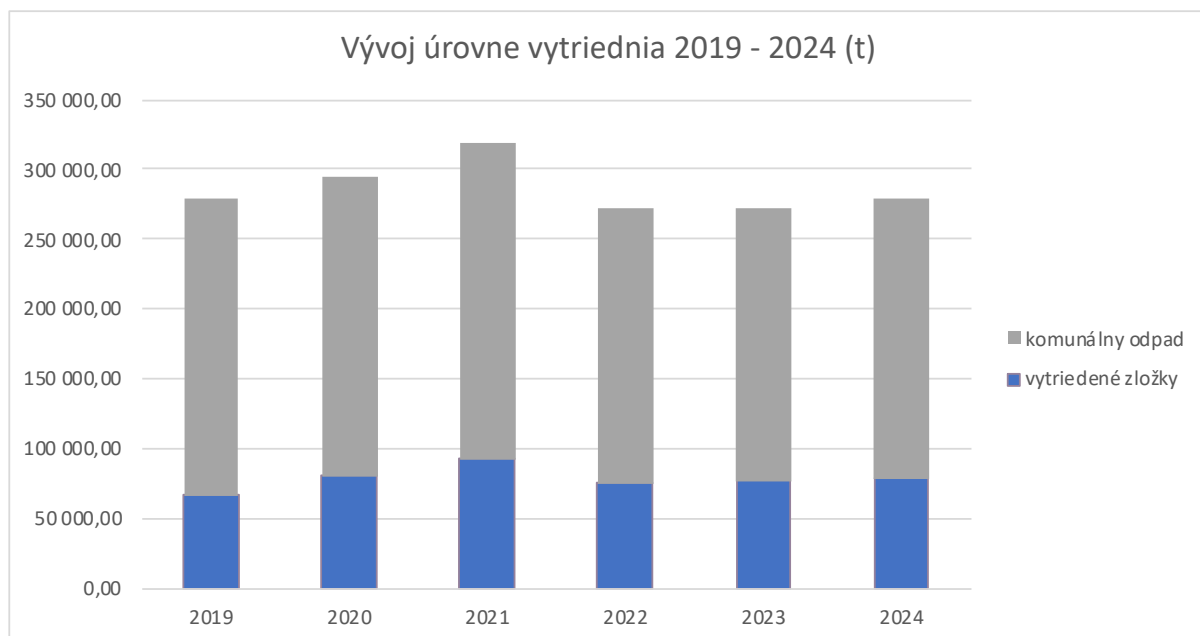
Graf č. 3: Vývoj množstva kuchynského biologicky rozložiteľného odpadu v meste Bratislava 2019 – 2024

Množstvo triedeného komunálneho odpadu zároveň dosiahol vrchol v roku **2021** a odvtedy stagnuje, čo môže byť spôsobené zmenou legislatívy v odpadovom hospodárstve, vykazovanými množstvami povinnými osobami, zavedením povinných záloh na PET fľaše a plechovky, ktoré pred zavedením systému záloh boli súčasťou triedeného zberu odpadu a boli zberané do žltých nádob. Po zavedení systému záloh je väčšina PET fliaš a plechoviek zberaná v zálohovom systéme a marginálne množstvo sa vyskytuje v žltých nádobách.

Analýzy zmesového odpadu, ktoré boli realizované v roku 2024, ukazujú, že mesto má stále veľký potenciál v triedení odpadu, pretože v zmesovom odpade sa nachádza ešte 80 % triedeného odpadu a z toho najväčší podiel má biologicky rozložiteľný odpad, až 45 %.

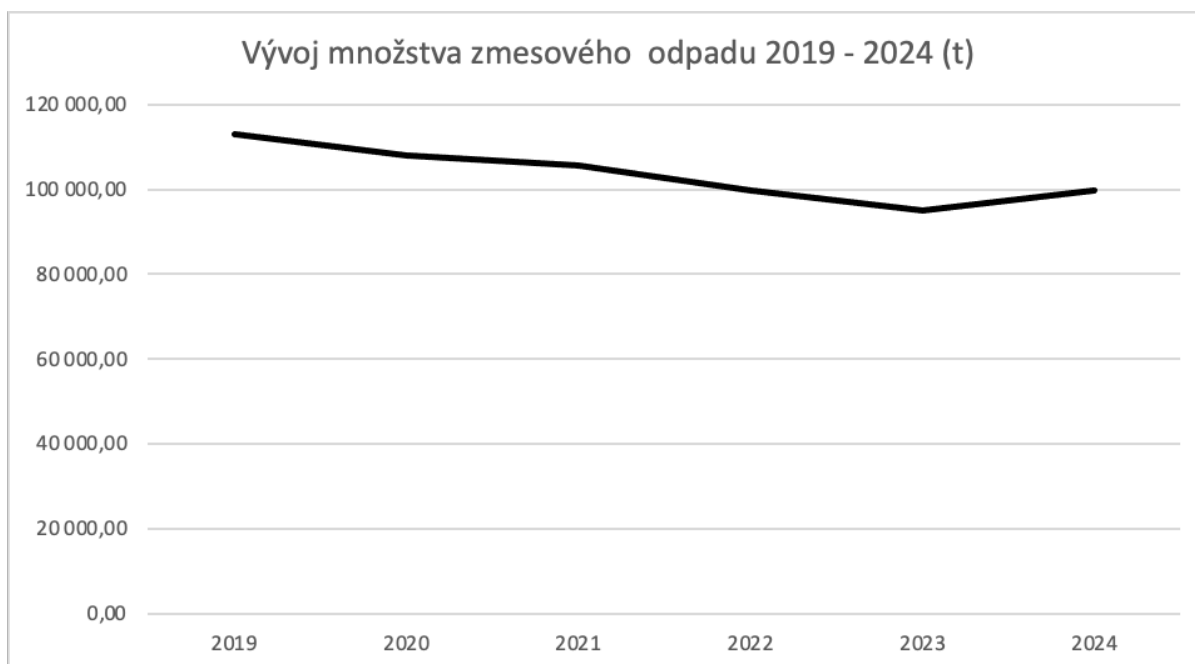

Graf č. 4: Zloženie zmesového komunálneho odpadu mesta Bratislava v roku 2024, jednotlivé zložky sú vyjadrené v % (zdroj: OLO)

Graf č. 5: Vývoj úrovne vytriedenia v meste Bratislava za roky 2019 – 2024

Zatiaľ čo **skládkovanie v danom období výrazne pokleslo, rok 2024 vykazuje mierny nárast**, čo nám pripomína, že pokrok nie je vždy lineárny a že na udržanie dynamiky je potrebné neustále úsilie.

Graf č. 6: Vývoj množstva zmesového odpadu v meste Bratislava za roky 2019 – 2024

Celkovo údaje potvrdzujú, že **Bratislava sa ubera správny smerom**. Mesto produkuje **menej zmesového komunálneho odpadu**, zberá **viac biologicky rozložiteľného odpadu** a zhodnocuje **väčší podiel zdrojov**, čo sú všetko základné kroky smerom k obehovému hospodárstvu.

Spomaľujúce sa tempo zlepšovania v posledných rokoch však signalizuje, že **samotné opatrenia v oblasti odpadového hospodárstva musia byť posilnené**. Iba tieto opatrenia totiž **nebudú stačiť**. Ďalšia fáza musí zabezpečiť, aby sme pokračovali v dosiahnutých výsledkoch v oblasti odpadového hospodárstva a aby sa mesto zameralo na opatrenia na začiatku procesu 9R: zníženie spotreby materiálov, podpora opätovného použitia a opráv a podpora cirkulárnych systémov, ktoré v prvom rade predchádzajú vzniku odpadu. Tým sa zabezpečí, že mesto plne využije výhody obehového hospodárstva optimalizáciou využívania zdrojov a rastom počtu pracovných miest v obehovom hospodárstve.

III. Vízia: Cirkulárna Bratislava

Bratislava si želá byť mestom, v ktorom sa pri navrhovaní, výrobe, využívaní a obnove zdrojov budeme riadiť cirkulárnymi princípmi, čím sa vytvorí udržateľnejší, inkluzívnejší a odolnejší mestský systém.

Cirkulárna Bratislava je mesto, ktoré **minimalizuje množstvo odpadu a využívanie zdrojov, predlžuje životnosť materiálov a výrobkov, znižuje negatívny vplyv na životné prostredie, zároveň posilňuje rozvoj miestnej ekonomiky, podporuje cirkulárne podniky a vytvára zmysluplné zelené pracovné miesta, ktoré zlepšujú kvalitu života obyvateľstva**.

Cirkulárny charakter mesta nie je samostatný cieľ – je silným nástrojom hospodárskej odolnosti a blahobytu. Zásady obehového hospodárstva môžu pomôcť mestu diverzifikovať jeho hospodárstvo, posilniť miestne dodávateľské reťazce a vytvoriť nové hospodárske príležitosti v oblasti opätovného použitia, opráv, repasovania a modelov zdieľaných služieb. Znížením závislosti od primárnych zdrojov, podporou opätovného používania a opráv a prepracovaním mestských systémov, tak aby boli efektívne a regeneratívne, sa vďaka praktikám obehového hospodárstva mení udržateľnosť z abstraktného konceptu na konkrétnu hnciu silu inkluzívneho rastu a zdieľanej miestnej pridanej hodnoty.

Na realizácii tejto vízie bude mesto Bratislava pracovať prostredníctvom troch vzájomne sa dopĺňajúcich úloh. Po prvé, **pôjde príkladom**. To znamená, že zakotví cirkulárne princípy do svojej činnosti – od odpadového hospodárstva, verejného obstarávania a verejných podujatí až po správu infraštruktúry a budov. Mesto bude tiež investovať do vzorových projektov – napríklad do cirkulárneho stavebníctva –, aby ukázalo, čo je možné implementovať v stavebných projektoch, a znížilo bariéry pre ostatných, aby ho nasledovali.

Po druhé, mesto bude pracovať na **budovaní cirkulárneho prostredia** identifikovaním a odstraňovaním regulačných a administratívnych prekážok, ktoré má pod kontrolou. Mesto bude svoje plány konzultovať s aktérmi v ekosystémoch obehového hospodárstva, aby určilo, akými predpismi a povoleniami môže pôsobiť na podporu miestnych zainteresovaných strán zapojených do prechodu na obehové hospodárstvo.

Po tretie, **mesto bude organizovať stretnutia a prepájať sa s ostatnými aktérmi v obehovom hospodárstve**. Prechod na obehové hospodárstvo závisí od nápadov a inovácií súkromných podnikov, univerzít, neziskových organizácií a občanov. Úlohou mesta je spájať týchto aktérov – vytvárať siete, platformy a partnerstvá, ktoré umožnia rozšírenie cirkulárnych riešení. Interne bude magistrát tiež posilňovať koordináciu medzi jednotlivými útvarmi a mestskými podnikmi, aby sa zabezpečilo zosúladenie a efektívnosť pri realizácii opatrení tejto stratégie.

Aby sa zaistil pokrok, magistrát bude **sledovať implementáciu prostredníctvom jasných, merateľných ukazovateľov** a zachová si časovú flexibilitu. Ako sa budú vyvíjať podmienky a objavovať nové príležitosti, Bratislava bude **modifikovať svoj prístup**, vyhodnocovať, čo funguje, a upravovať smerovanie, tak aby prinášalo výsledky – pre životné prostredie aj pre ľudí, ktorí v meste žijú a pracujú. Ako fiškálne zodpovedný verejný aktér sa Bratislava zameria na **nákladovo efektívne riešenia** a využije existujúce systémy a aktíva všade tam, kde je to možné, aby maximalizovala vplyv s obmedzenými zdrojmi.

V konečnom dôsledku **môže byť Bratislava úspešná len vtedy, ak budú úspešní aj ostatní**. Mesto môže viesť, vytvárať vhodné prostredie a organizovať – ale sú to miestne podniky, neziskové organizácie a obyvatelia, ktorí v konečnom dôsledku navrhnu nové biznis modely, zmenia správanie, vybudujú ekosystémy opätovného použitia a opráv a prehodnotia spôsob, akým materiály prúdia v hospodárstve. **Táto stratégia je preto záväzkom konať a zároveň výzvou na spoluprácu – naprieč inštitúciami, sektormi, mestskými časťami a susedskými komunitami.**

V nasledujúcej časti sú uvedené strategické opatrenia, ktoré Bratislava prijme na dosiahnutie tejto vízie – štruktúrované podľa prioritných oblastí, v ktorých môže mesto viesť, vytvoriť vhodné podmienky a spolupracovať na dosiahnutí trvalého vplyvu.

IV. Strategické opatrenia

V tejto časti sa uvádzajú kľúčové opatrenia, ktoré Bratislava prijme, aby sa vízia obehového mesta stala skutočnosťou. Každé opatrenie odráža praktický krok, ktorý môže mesto realizovať – priamo alebo v spolupráci s inými subjektmi – **s cieľom znížiť množstvo odpadu, zachovať hodnotu materiálov a podporiť efektívnejšie a udržateľnejšie mestské systémy.**

Opatrenia boli vypracované v úzkej spolupráci s útvarmi magistrátu, mestskými podnikmi a mestskými časťami a odrážajú existujúce záväzky aj nové príležitosti. Boli navrhnuté tak, aby boli **realistické, nákladovo efektívne a orientované na vplyv**, pričom sa zameriavajú na oblasti, v ktorých má mesto kapacitu viesť, vytvoriť vhodné prostredie alebo spojiť partnerov s cieľom dosiahnuť zmenu.

Opatrenia sú rozdelené do piatich tematických oblastí, ktoré predstavujú strategické východiská pre cirkularitu v Bratislave:

1. Odpad z domácností, predchádzanie vzniku, opätovné použitie a zhodnocovanie odpadov
2. Biologicky rozložiteľný odpad
3. Výstavba a demolácia
4. Získavanie energie a zdrojov
5. Prierezové a podporné opatrenia

Tieto opatrenia spolu tvoria praktický plán na realizáciu – ukazujú, ako možno zásady obehového hospodárstva premietnuť do každodenných rozhodnutí, systémov a služieb, ktoré sú prospešné pre ľudí aj pre životné prostredie.

1. Odpad z domácností, predchádzanie vzniku, opätovné použitie a zhodnocovanie odpadov

Celkový cieľ: zvýšiť mieru recyklácie a materiálového zhodnocovania o dva percentuálne body každý rok a maximalizovať opätovné používanie výrobkov z domácností v meste s cieľom dosiahnuť zvýšenie triedenia o 10 percentuálnych bodov do roku 2031.

Domácnosti sú jedným z najsilnejších hnacích síl zmien, pokiaľ ide o podporu obehového hospodárstva. Každodenné rozhodnutia o tom, čo a ako nakupujeme, spotrebúvame či triedime a zhodnocujeme odpad, formujú materiálovú stopu mesta a jeho schopnosť zhodnocovať cenné zdroje.

Európska únia stanovuje ambiciózne ciele pre nakladanie s odpadom z domácností na úrovni jednotlivých krajín do roku 2035:

- **65 % miera recyklácie a materiálového zhodnocovania a**
- **menej ako 10 % miera skládkovania.**

Bratislava je odhodlaná prispieť svojou rolou k dosiahnutiu tohto cieľa a pokračovať aj vo využívaní energie zo zmesového odpadu s cieľom znižovať množstvo skládkovaného odpadu. Na dosiahnutie miery recyklácie a zhodnocovania odpadov je však potrebné vynaložiť viac úsilia a táto stratégia obsahuje niekoľko opatrení osobitne navrhnutých na urýchlenie tohto pokroku. Opatrenia predstavené v tejto časti sú určené na dosiahnutie pokroku pri plnení celkového cieľa na rok 2031: zvýšiť mieru recyklácie a zhodnocovania materiálov o dva percentuálne body každý rok od roku 2026 a maximalizovať opätovné používanie výrobkov z domácností v meste.

Opatreniami týkajúcimi sa potravinového a iného biologicky rozložiteľného odpadu, ktoré výrazne prispievajú k cieľom recyklácie a skládkovania, sa zaoberáme v časti 2 vzhľadom na ich špecifické vlastnosti a význam v rámci obehového hospodárstva.

Opatrenie č. 1: Optimalizácia systému zberu odpadu	
Cieľ	Optimalizovať zavedený systém zberu komunálnych odpadov, tak aby bol čo najviac efektívny (zmysluplný, komfortný), s cieľom motivovať obyvateľov, aby viac odpadu triedili a znižovali množstvo zmesového odpadu.
Vplyv opatrenia a jeho	úspora nákladov na odpadové hospodárstvo

legislatívny rámec	
Harmonogram	2026 – 2031
Míľniky	• príprava VZN o odpadoch • hardvérové vybavenie OLO • nádoby očípované systémom RFID (Q4 2026) • softvérové vybavenie • ukončenie implementácie systému digitalizácie a plánovania zvozu odpadu (ukončenie Q2 2027) • zavedenie optimalizovaného systému zberu KO
KPI	• množstvo zmesového odpadu na obyvateľa (kg/obyvateľa) • množstvo vytriedeného odpadu (kg/obyvateľa)
Východisková hodnota	Kvantitatívna východisková hodnota bude stanovená v roku, keď bude schválené nové VZN.
Cieľová hodnota	Kvantitatívna cieľová hodnota bude stanovená v roku, keď bude schválené nové VZN, tak aby mesto dosiahlo každoročné zvýšenie miery recyklácie a zhodnocovania o 2 % ročne.
Garant opatrenia	OŽP (systém zberu odpadov), OLO (digitalizácia OLO, efektívny zber odpadov)
Spolupracujúce subjekty	OMDPaL, OLO, OKM
Rozpočet	5 733 822,12 eur (digitalizácia OLO)
Zdroje	rozpočet mesta (na vypracovanie návrhu), príjmy z poplatku za zber odpadu (implementácia a prevádzka systému), rozpočet OLO (digitalizácia)

Opatrenie č. 2: Spravodlivejšie poplatky za odpad (Pay as you throw – PAYT)	
Cieľ	Nastaviť systém financovania odpadového hospodárstva, tak aby zabezpečil spravodlivejšie poplatky pre obyvateľov a finančné zdroje na výdavky spojené s nakladaním s komunálnymi odpadmi.
Vplyv opatrenia a jeho legislatívny rámec	úspora nákladov na odpadové hospodárstvo
Harmonogram	2026 – 2029
Míľniky	• analýza finančných modelov na vyhodnotenie rôznych scenárov pre spravodlivejšie poplatky za odpady • príprava VZN o poplatkoch za odpady • zavedenie
KPI	• Nastaviť poplatky za odpady tak, aby pokryli všetky náklady na odpadové hospodárstvo a zároveň motivovali obyvateľstvo vytriediť viac odpadov.
Východisková hodnota	N/A
Cieľová hodnota	vyrovnaný rozpočet pre odpadové hospodárstvo
Garant opatrenia	OMDPaL (financovanie OH)

Spolupracujúce subjekty	OŽP, OLO (náklady na OH), OKM, USMP
Rozpočet	žiadne dodatočné náklady oproti bežným nákladom
Zdroje	rozpočet mesta (na vypracovanie návrhu)

Opatrenie č. 3 Uzatváranie kontajnerových stojísk v KBV	
Cieľ	Systémové riešenie neuzatvorených kontajnerových stojísk bytových domov – podpora ich uzatvárania s cieľom znížiť znečistenie triedeného zberu. Prínosom stojísk je aj estetickosť, vzhľad územia, skvalitnenie životného prostredia.
Vplyv opatrenia a jeho legislatívny rámec	zabezpečenie lepšej adresnosti nádob na zber odpadov; zabezpečenie nádob na prevenciu odpadovej turistiky
Harmonogram	2026 – 2031
Míľniky	analýza súčasného stavu vytypovanie pozemkov dotácie na podporu budovania kontajnerových stojísk (2026 – 2031)
KPI	počet uzatvorených stojísk na mestských pozemkoch, resp. pozemkoch mestských častí
Východisková hodnota	Východisková hodnota bude určená na základe analýzy.
Cieľová hodnota	Cieľová hodnota bude určená na základe analýzy.
Garant opatrenia	OŽP pre pozemky vo vlastníctve mesta, MČ pre pozemky vo vlastníctve mestských častí
Spolupracujúce subjekty	SSN, MČ, obyvatelia, OKM
Rozpočet	Rozpočet na uzavretie jedného stojiska je 5 000 eur, finálny rozpočet bude stanovený na základe výsledkov analýzy.
Zdroje	rozpočet mesta (v prípade dotácií), rozpočet MČ

Opatrenie č. 4: Vybudovanie technologického parku	
Cieľ	Zhodnocovanie biologicky rozložiteľného odpadu a dotriedňovanie vytriedeného odpadu na vlastnom zariadení. S týmto cieľom OLO vybuduje technologický park, ktorého súčasťou sú zariadenia na anaeróbne a aeróbne zhodnocovanie biologicky rozložiteľného kuchynského a záhradného odpadu a triedenie zložiek triedeného zberu odpadu na Lieskovej ceste.
Vplyv opatrenia a jeho legislatívny rámec	úspora nákladov na odpadové hospodárstvo opatrenie je súčasťou cieľov SECAP
Harmonogram	2029
Míľniky	dokončenie procesu EIA vyhlásenie/ukončenie VO pre inžiniering a stavebný dozor

	3. príprava dokumentácie stavebného zámeru/projektu stavby/tendrovej dokumentácie pre VO GD 4. podanie a získanie rozhodnutia z konania o stavebnom zámere/overenie projektu stavby 5. vyhlásenie/ukončenie VO na generálneho dodávateľa 6. výstavba zariadenia 7. začiatok prevádzky
KPI	množstvo materiálového zhodnocovania biologicky rozložiteľného odpadu z mesta Bratislava (v tonách) množstvo triedeného odpadu z mesta Bratislava (v tonách)
Východisková hodnota	Východisková hodnota bude stanovená po výstavbe technologického parku.
Cieľová hodnota	Cieľová hodnota bude stanovená po výstavbe technologického parku, tak aby to prispievalo zvýšeniu množstva vytriedeného odpadu o 2 % každý rok (opatrenie č. 1) a zvýšeniu množstva biologicky rozložiteľného odpadu (opatrenie č. 7).
Garant opatrenia	OLO
Spolupracujúce subjekty	OŽP, USMP, klimatická kancelária, OKM
Rozpočet	30 000 000 eur
Zdroje	externé zdroje, úver OLO

Opatrenie č. 5: Zjednotenie prevádzky zberných dvorov	
Cieľ	Zjednotenie prevádzky zberných dvorov v meste s cieľom vytvoriť udržateľný systém zberných dvorov, zjednodušiť prístup obyvateľstva k zberným dvorom a zvýšiť mieru triedenia.
Vplyv opatrenia a jeho legislatívny rámec	dostupná infraštruktúra na prevenciu nezákonne uloženého odpadu
Harmonogram	2026 – 2031
Míľniky	analýza prevádzkových nákladov jednotlivých zberných dvorov zavedenie jednotného systému prevádzky
KPI	množstvá odpadov vyzbieraných na zberných dvoroch (v tonách)
Východisková hodnota	Východisková hodnota bude určená na základe analýzy.
Cieľová hodnota	Cieľová hodnota bude určená na základe analýzy.
Garant opatrenia	OŽP
Spolupracujúce subjekty	OLO, MČ, OMDPaL, OKM, USMP
Rozpočet	Rozpočet bude určený na základe analýzy, náklady budú pokryté zo zdrojov na odpadové hospodárstvo.
Zdroje	miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, prípadne externé financovanie

Opatrenie č. 6: Konceptný rozvoj siete centier opätovného použitia	
Cieľ	Konceptné riešenie siete centier opätovného použitia takým spôsobom, aby bola pre obyvateľov vytvorená a udržiavaná možnosť predchádzať vzniku odpadu, možnosť opráv a vzdelávania sa v environmentálnych témach. Realizáciou opatrenia mesto pomôže zvýšiť množstvo výrobkov, ktoré zostanú v obehu vďaka možnosti opätovného použitia a vďaka opravám.
Vplyv opatrenia a jeho legislatívny rámec	dodržiavanie hierarchie odpadového hospodárstva úspora nákladov na odpadové hospodárstvo
Harmonogram	2026 – 2031
Míľniky	analýza súčasného stavu nastavenie infraštruktúry, funkcií a prevádzky
KPI	počet prevádzok objem darovaného/predaného tovaru (v tonách)
Východisková hodnota	Východisková hodnota bude určená na základe analýzy.
Cieľová hodnota	Cieľová hodnota bude určená na základe analýzy.
Garant opatrenia	OŽP
Spolupracujúce subjekty	MČ, OLO, OKM
Rozpočet	Rozpočet bude určený na základe analýzy, cieľom mesta je vytvoriť prevádzky, ktoré budú ekonomicky udržateľné.
Zdroje	Environmentálny fond, externé zdroje, rozpočet MČ

2. Biologicky rozložiteľný odpad

Celkový cieľ: zníženie množstva biologicky rozložiteľného odpadu v zmesovom komunálnom odpade a zvýšenie množstva vyzbieraného kuchynského odpadu o 20 % do roku 2031.

Biologicky rozložiteľný odpad predstavuje v rámci bratislavskej obehovej ekonomiky výraznú a naliehavú výzvu – a zároveň silnú príležitosť. Biologicky rozložiteľný odpad vzniká denne a rozkladá sa za veľmi krátke časové obdobie. Ak sa s ním zle hospodári, prispieva k tvorbe emisií metánu a zhoršeniu čistoty odpadov, ktoré dokážeme zhodnotiť. Pri správnom nakladaní s ním sa však stáva cenným zdrojom – vracia živiny do pôdy, podporuje sa kompostovanie a výroba bioplynu na miestnej úrovni a znižuje závislosť od syntetických hnojív.

Riešenie problémov súvisiacich s potravinovým a biologicky rozložiteľným odpadom si vyžaduje opatrenia na začiatku procesu – predchádzanie plytvaniu potravinami prostredníctvom vzdelávania – a na konci procesu efektívnym zberom kuchynského odpadu, kuchynských olejov a záhradného odpadu prostredníctvom spoľahlivých a pohodlných systémov zberu a zhodnotenia. Od spustenia zberu kuchynského odpadu „od dverí k dverám“ mesto zaznamenalo nárast vyzbieraného kuchynského odpadu z 500 ton na viac ako 8 000 ton. Napriek tomuto veľkému úspechu má Bratislava možnosť ďalej zlepšovať mestský systém zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu. Z analýz zmesového odpadu nám vyplýva, že potenciál v čiernych nádobách predstavuje ešte necelých 35 % kuchynského odpadu.

Opatrenia predstavené v tejto časti sú určené na dosiahnutie cieľa zníženia množstva biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu v zmesovom komunálnom odpade do roku 2031, a to aj zvýšením množstva vyzbieraného kuchynského odpadu o 20 % do roku 2031 vzhľadom na množstvo kuchynského odpadu vyzbieraného v roku 2024.

Na dosiahnutie tohto cieľa navrhujeme dve opatrenia v oblasti plytvania potravinami, zberu a zhodnocovania biologicky rozložiteľného odpadu.

Opatrenie č. 7: Optimalizácia zberu kuchynského odpadu	
Cieľ	Optimalizácia systému s cieľom dosiahnuť jeho vyššiu výkonnosť. To zahŕňa zlepšenie logistiky zberu, zvýšenie miery zberu kuchynského odpadu, zlepšenie čistoty vyzbieraného odpadu a poskytovanie jasnejších pokynov obyvateľstvu o správnych postupoch triedenia.
Vplyv opatrenia a jeho legislatívny rámec	úspory nákladov na odpadové hospodárstvo zabezpečenie čistej a kvalitnej suroviny pre zariadenia v Technologickom parku (opatrenie č. 3)
Harmonogram	2031
Míľniky	• preskúmanie logistiky a prevádzky a analýza hnedých kontajnerov podľa typu bývania • analýzy zmesového odpadu a kuchynského odpadu v IBV a KBV • návrh vhodných opatrení na riešenie problémov • zavedenie opatrení (napr. cieleňá osvetová činnosť, dobudovanie infraštruktúry, optimalizácia trás a logistiky atď.)
KPI	• množstvo vyzbieraného kuchynského odpadu (v tonách) • čistota vyzbieraného kuchynského odpadu
Východisková hodnota (2024)	• množstvo vyzbieraného kuchynského odpadu: 8 823 ton • čistota kuchynského odpadu: 92 %
Cieľová hodnota	• množstvo kuchynského odpadu o 20 % viac oproti roku 2024 • čistota kuchynského odpadu > 95 % každoročne
Garant opatrenia	OLO, OŽP
Spolupracujúce subjekty	OKM, MČ
Rozpočet	Opatrenie bude mať neutrálny vplyv na rozpočet, keďže očakávame zníženie nákladov na zber a zhodnocovanie kuchynského odpadu.
Prostriedky	prevádzkový rozpočet OLO, potenciálna spolupráca so spracovateľskými spoločnosťami alebo sociálnymi podnikmi, externé zdroje (zdroje EÚ, národné zdroje)

Opatrenie č. 8: Využitie odpadu z dreva	
Cieľ	Štiepkovanie dreva zo zberu vianočných stromčekov a z orezov stromov. Využitie štiepky v mestských parkoch a pri sadových úpravách vo verejnom priestore ako zdroja živín. Odovzdávanie štiepky obyvateľom.
Vplyv opatrenia a jeho	Úspora nákladov na nákup štiepky pre potreby mesta

legislatívny rámec	
Harmonogram	2026 – 2031
Míľniky	postupné medziročné zvyšovanie množstva stromov/orezov premenených na mulč na základe dostupnej kapacity a infraštruktúry nákup ďalšej infraštruktúry, ak je to potrebné na pokrytie dopytu po mulči zo strany mesta
KPI	množstvo štiepky vyprodukovanej zo zdrojov mesta (orezov a mulčovania vianočných stromčekov)
Východisková hodnota (2025)	10 ton
Cieľová hodnota	20 t (2026), cieľové hodnoty na ďalšie roky budú stanovené priebežne
Zodpovednosť	OŽP
Spolupracujúce subjekty	OLO, OTMZ, KP, OKM
Rozpočet	v súčasnosti náklady na zhodnocovanie pokryté v rámci zmluvy s OLO, v budúcnosti očakávame šetrenie prostriedkov na nákup mulču
Zdroje	rozpočet mesta – ušetrenie zdrojov mesta z dôvodu využitia vlastnej štiepky

3. Výstavba a demolácia

Celkový cieľ: Zvýšiť opätovné použitie materiálov v stavebných projektoch a minimalizovať množstvo stavebného odpadu.

Stavebníctvo je jednou z troch oblastí, ktoré OECD označila za najkritickejšie pre rozvoj obehového hospodárstva na Slovensku, a má na to dobrý dôvod. Je hlavnou hnacou silou ekonomiky a zároveň najväčším spotrebiteľom surovín, ktorý sa podieľa približne 50 % na celkovej spotrebe materiálov v Slovenskej republike.⁵ Toto odvetvie tiež produkuje značné množstvo odpadu a významne prispieva k emisiám skleníkových plynov (najmä v Scope 3), najmä prostredníctvom energeticky a uhlíkovo náročnej výroby stavebných materiálov. Okrem toho bežné postupy demolácie vedú k strate cenných materiálov, ktoré by sa inak mohli zhodnotiť, opätovne použiť alebo zmeniť svoje využitie.

Opatrenia v tejto časti priamo podporujú cieľ zvýšiť opätovné použitie materiálov v stavebných projektoch a minimalizovať skládkovanie stavebného odpadu do roku 2031. Uprednostňovaním opätovného využívania budov a materiálov, podporou modulárneho dizajnu budov s nízkym dosahom, podporou selektívnej demolácie pred demoláciou a zavádzaním myšlienky životného cyklu do rozvoja môže Bratislava znížiť emisie uhlíka, predĺžiť životnosť zdrojov a dosiahnuť vyššiu materiálovú účinnosť. Cirkulárne stavebníctvo vytvára aj nové ekonomické príležitosti – najmä v sektore miestneho opätovného použitia, renovácie a logistiky.

Hoci väčšinu stavebnej činnosti vedie súkromný sektor, mesto zohráva dôležitú úlohu. Pôjde príkladom prostredníctvom pilotných a vzorových projektov a zameria sa na vytváranie priaznivých podmienok – úpravy právnych predpisov, postupov obstarávania a infraštruktúry –, ktoré umožnia rozšírenie metód cirkulárnej výstavby.

Na dosiahnutie tohto cieľa navrhujeme tri opatrenia v oblasti výstavby a demolácie.

⁵ OECD (2022). *Uzavretie slučky v Slovenskej republike: Hlavné body z plánu obehového hospodárstva*. Vydavateľstvo OECD. https://www.oecd.org/environment/waste/highlights-closing-the-loop-in-the-slovak-republic-roadmap_EN.pdf

Opatrenie č. 9: Dobrovoľný dekarbonizačný štandard pre novú výstavbu	
Cieľ	Vypracovať a implementovať dobrovoľné technické usmernenia pre nové stavebné projekty v Bratislave na podporu selektívnej demolácie, materiálovej efektívnosti a znižovania prevádzkových a zabudovaných emisií. Tieto usmernenia pomôžu začleniť obehové a nízkouhlíkové princípy do súkromných a verejných stavieb tým, že sa budú zaoberať efektívnosťou budov, výberom materiálov, dizajnom pre demontáž a zabudovaným uhlíkom. Pomôžu tiež identifikovať výzvy a príležitosti v ekosystéme cirkulárneho stavebníctva.
Vplyv opatrenia a jeho legislatívny rámec	implementáciu povinností vyplývajúcich zo smerníc EPBD (výrazne zvýšený energetický štandard výstavby) a EED (3% miera obnovy verejných budov) Úspora nákladov na náklady na energie pri prevádzke budov Opatrenie je súčasťou cieľov SECAP a CCC (mestský klimatický kontrakt)
Harmonogram	2026 – 2028
Míľniky	vypracovať dobrovoľný dekarbonizačný štandard pre novú výstavbu – verzia 1 (2026) vypracovať dobrovoľný dekarbonizačný štandard pre novú výstavbu – verzia 2 na základe implementácie verzie 1 vrátane usmernenia pre životný cyklus (2028)
KPI	vypracovať dekarbonizačný štandard pre novú výstavbu
Východisková hodnota	N/A
Cieľová hodnota	vypracovaný dekarbonizačný štandard pre novú výstavbu
Zodpovednosť	klimatická kancelária
Spolupracujúce subjekty	OŽP, SV, MIB, neziskový sektor
Rozpočet	žiadne dodatočné náklady z rozpočtu mesta pre verziu 1
Zdroje	rozpočet klimatickej kancelárie, čas zamestnancov, podpora konzultantov a spolupráca so súkromným sektorom a profesijnými organizáciami

Opatrenie č. 10: Vzorové/pilotné projekty pre cirkulárnu výstavbu	
Cieľ	Spustiť pilotné a demonštračné stavebné projekty, ktoré uplatňujú zásady cirkulárneho dizajnu, opätovne využívajú materiály a integrujú obstarávanie a monitorovanie založené na životnom cykle. Tieto projekty ukážu, čo je možné, a vybudujú kapacity v rámci miestneho trhu pre cirkulárnu výstavbu.
Vplyv opatrenia a jeho legislatívny rámec	úspora nákladov na výstavbu a rekonštrukciu nastavenie kritérií pre verejné obstarávanie, architektonické súťaže a budúce štandardy
nastavenie kritérií pre Harmonogram	2026 – 2031
Míľniky	Míľniky sa zdefinujú na základe vybraných pilotných projektov.
KPI	dokončenie jedného alebo viacerých pilotných projektov

	• uplatnenie relevantných cirkulárnych indikátorov (v zmysle opatrenia č. 11) v závislosti od projektu
Východisková hodnota	N/A
Cieľová hodnota	plnenie indikátorov
Zodpovednosť	MIB
Spolupracujúce subjekty	SV, SSaÚC, OŽP, METRO, BSSM, SNB, OVO, OKM
Rozpočet	v závislosti od vybraného pilotného projektu
Zdroje	kapitálové investície mesta, prípadne vnútroštátne finančné prostriedky a finančné prostriedky EÚ

Opatrenie č. 11: Zriadenie materiálovej banky	
Cieľ	Vytvoriť mestom podporovanú platformu a/alebo fyzické zariadenie na zber, skladovanie a redistribúciu stavebných materiálov z verejných alebo súkromných stavebných prác.
Vplyv opatrenia a jeho legislatívny rámec	úspora nákladov na stavebné odpady
Harmonogram	2028 – 2031
Míľniky	• tvorba zámeru materiálovej banky • stretnutia so stakeholdermi v rámci v oblasti stavebníctva a opätovného použitia • pilotná prevádzka • rozšírenie siete do ďalších lokalít
KPI	• tvorba materiálovej banky • množstvo materiálov určených pre opätovné použitie (t/rok)
Východisková hodnota	N/A
Cieľová hodnota	Cieľové množstvo materiálov určených pre opätovné použitie (t/rok) bude určené po pilotnom projekte.
Zodpovednosť	OŽP
Spolupracujúce subjekty	SV, BSSM, SSaÚC, METRO, neziskový sektor, OKM
Rozpočet	Rozpočet bude určený pred začiatkom projektu v roku 2028 v závislosti od možností financovania.
Zdroje	finančné prostriedky EÚ, spolupráca s dodávateľmi demolačných prác, sieťami opätovného použitia a mimovládnyimi organizáciami

4. Využitie energie a zdrojov

Celkový cieľ: Maximalizovať transformáciu zvyškového odpadu, škvary a kalov na užitočnú energiu a materiály a udržať skládkovanie na úrovni 9 % alebo nižšej.

Obehové hospodárstvo nie je len o predchádzaní vzniku odpadu, ale aj o maximalizácii hodnoty toho, čo zostane. Zatiaľ čo znižovanie, opätovné použitie a recyklácia sú hlavnými prioritami, Bratislava si uvedomuje dôležitosť získavania energie zo zvyškového odpadu, ktorý sa nedá inak odkloniť. Prostredníctvom zariadenia na energetické využitie odpadu mesto už teraz premieňa značnú časť zvyškového komunálneho odpadu na teplo a elektrinu. Tento spôsob pomáha znižovať množstvo skládkovaného odpadu, znižovať emisie metánu a podporovať energetickú odolnosť znižovaním závislosti od fosílnych palív. Vedľajším produktom pri spaľovaní komunálneho odpadu je škvara, ktorá podľa dostupných zdrojov môže byť použitá na výrobu stavebných materiálov. Mestská spoločnosť OLO v súčasnosti pripravuje rekonštrukciu zariadenia na energetické zhodnocovanie odpadov, ktorá zaručí aj jeho využitie v budúcnosti a je kľúčová na to, aby mesto udržiavalo úroveň skládkovania na nízkej úrovni.

Opatrenia v tejto časti sú určené na dosiahnutie cieľa do roku 2031, ktorým je maximalizácia transformácie zvyškového odpadu, škvary a kalov na užitočnú energiu a materiály a udržanie podielu skládkovaného komunálneho odpadu na úrovni menej ako 9 %. Táto stratégia potvrdzuje zásadu, že zmesový odpad by sa mal minimalizovať a vzniknutý odpad by sa mal podľa možnosti produktívne využiť. Zdôrazňuje sa v nej ďalšie využívanie infraštruktúry na energetické využitie odpadu a skúmajú sa ďalšie možnosti energetického zhodnocovania – napríklad spracovanie kalov z odpadových vôd. Hoci tieto opatrenia patria v hierarchii cirkularity na nižšie miesto, zohrávajú dôležitú podpornú úlohu pri zabezpečovaní toho, aby sa neplytvalo žiadnym zdrojom, a dopĺňajú širšie úsilie o zníženie spotreby materiálov, predĺženie životnosti výrobkov a udržanie obehu zdrojov v hospodárstve.

Na dosiahnutie tohto cieľa navrhujeme tri opatrenia v oblasti využívania zdrojov.

Opatrenie č. 12: Energetické využitie komunálneho odpadu s cieľom udržiavania množstva skládkovaného odpadu na nízkej úrovni	
Cieľ	Energetické zhodnocovanie zmesového odpadu v súčasnosti zabezpečuje, že mesto premieňa svoj zvyškový odpad na energiu a teplo, čím si zabezpečuje nízku mieru skládkovania odpadu. Pokračovať v získavaní energie zo zmesového odpadu je nevyhnutné na minimalizovanie množstva odpadu, ktorý končí na skládkach, a zníženie produkcie metánu súvisiacich so skládkovaním. Keďže súčasné zariadenie nebude môcť byť po roku 2029 ďalej prevádzkované, spoločnosť OLO pripravuje projekt modernizácie, ktorý mestu umožní pokračovať v jeho využívaní aj po tomto dátume.
Vplyv opatrenia a jeho legislatívny rámec	dodržiavanie hierarchie odpadového hospodárstva v zmysle legislatívy týkajúcej sa odpadového hospodárstva uprednostňovanie energetického zhodnocovania vo vlastnom zariadení pred jeho skládkovaním využívanie odpadu, ako zdroja energie opatrenie je súčasťou cieľov SECAP
Harmonogram	2031
Míľniky	1. vyhlásenie VO na generálneho zhotoviteľa

	2. príprava projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie a získanie stavebného povolenia 3. začiatok realizácie projektu 4. ukončenie projektu modernizácie a ekologizácie ZEVO OLO 5. začiatok prevádzky
KPI	množstvo skládkovaného odpadu (%)
Východisková hodnota	9 %
Cieľová hodnota	< 9 % do modernizácie ZEVO
Garant opatrenia	OLO
Spolupracujúce subjekty	USMP, OŽP
Rozpočet	190 – 240 mil. eur
Zdroje	úver OLO

Opatrenie č. 13: Transformácia škvary z odpadu na materiál	
Cieľ	V spolupráci s odbornou verejnosťou (vysoké školy a vedecké/výskumné inštitúcie) zrealizovať (podľa vzoru podobných projektov v zahraničí) výskum/analýzy materiálovej a environmentálnej vhodnosti alternatívneho využitia škvary, ktorá vzniká pri energetickom zhodnocovaní odpadu, ako stavebného materiálu. Škvára momentálne končí ako odpad na skládkach odpadu.
Vplyv opatrenia a jeho legislatívny rámec	Opatrenie vytvorí predpoklady pre budúce zníženie skládkovania škvary, ktorá vzniká ako vedľajší produkt energetického zhodnocovania odpadu, čím prispeje ku zníženiu celkovej potreby skládkovania odpadu a zabezpečí významné zníženie prevádzkových nákladov ZEVO.
Harmonogram	2031
Míľniky	(finančná a legislatívna) analýza možností riešenia zhodnocovania škvary a predchádzania jej zneškodňovaniu skládkovaním ak budú výsledky analýzy v prospech transformácie škvary na materiál – pilotný projekt
KPI	Budú určené na základe analýzy.
Východisková hodnota	N/A
Cieľová hodnota	Bude určená na základe analýzy.
Garant opatrenia	OLO
Spolupracujúce subjekty	USMP, OŽP
Rozpočet	Rozpočet bude určený na základe výsledkov analýzy.
Zdroje	rozpočet OLO

Opatrenie č. 14: Spracovanie a využívanie kalu ako zdroja	
Cieľ	Bratislava zlepší svoj prístup k čisteniu odpadových vôd tým, že sa zameria na efektívnejšie zhodnocovanie a opätovné využívanie čistiarenskeho kalu – jedného z primárnych odpadov produkovaného v rámci čistenia odpadových vôd v najväčšom množstve, z ktorého je významný energetický výnos. Toto opatrenie prispieva k zvýšeniu kvality spracovaného kalu pre následné spracovanie, k vyššej produkcii elektrickej a tepelnej energie z obnoviteľných zdrojov a zvýšeniu energetickej sebestačnosti ČOV a zosúladeniu so zásadami obehového biohospodárstva EÚ.
Vplyv opatrenia a jeho legislatívny rámec	Opatrenie zabezpečí energetické zhodnocovanie kalov, čím prispeje ku zvýšeniu energetickej a ekonomickej sebestačnosti ČOV (v súlade s európskou legislatívou ohľadom nakladania s odpadovými vodami) ako aj zníži environmentálny a finančný dopad zhodnocovania tohto vedľajšieho produktu
Harmonogram	2031
Míľniky	2026 – výmena KGJ** ÚČOV Vrakuňa; 2026 – 2028 – rozšírenie KPaEH na ČOV Devínska Nová Ves
KPI	% zvýšenie produkcie EE z OZE po dokončení projektov
Východisková hodnota	výroba EE z OZE na svorkách – spolu Vrakuňa, DNV = 9,1 GWh na základe trojročného priemeru
Cieľová hodnota	výroba EE z OZE na svorkách – spolu Vrakuňa, DNV = 9,83 GWh na základe trojročného priemeru
Garant opatrenia	BVS
Spolupracujúce subjekty	USMP
Rozpočet	KGJ ÚČOV Vrakuňa 1 mil. eur; rozšírenie KPaEH ČOV DNV* 6,5 mil. eur
Zdroje	prevádzka BVS a kapitálový rozpočet, technická podpora a prípadné spolufinancovanie EÚ na vybavenie alebo pilotné projekty inovácií

*Rozpočet pre rozšírenie KPaEH (kalového plynového a energetického hospodárstva) ČOV DNV zahŕňa náklady celej stavby.

**KGJ – kogeneračná jednotka

5. Prierezové a podporné opatrenia

Celkový cieľ: Zvýšiť počet zákaziek, podujatí a činností, ktoré uplatňujú zásady obehového hospodárstva, a podporovať súkromné subjekty (občanov, podniky, neziskové organizácie) v ich úsilí o presadzovanie obehového hospodárstva.

Žiaden systém obehového hospodárstva nemôže byť úspešný bez vhodného, podporujúceho prostredia. Politika, verejné obstarávanie, vzdelávanie a partnerstvá sú rozhodujúce pre prechod od izolovaných pilotných projektov k celosystémovej zmene. Opatrenia predstavené v tejto časti sú určené na dosiahnutie cieľa do roku 2031, ktorým je zavedenie zásad obehového hospodárstva do spôsobu, akým mesto nakupuje, buduje, komunikuje a funguje, pričom podporuje a umožňuje súkromným osobám, podnikom a komunitným aktérom viesť úsilie o prechod na obehové hospodárstvo. Táto stratégia načrtáva prierezové opatrenia, ktoré zakotvujú obehové hospodárstvo do verejného obstarávania, prevádzky mesta a zapojenia komunity. Zameriava sa tiež na zvolávanie zainteresovaných strán, odstraňovanie regulačných prekážok a posilňovanie koordinácie medzi jednotlivými oddeleniami a inštitúciami. Tieto intervencie vytvárajú podmienky pre rozmach

cirkulárnych riešení – podnecujú inovácie, harmonizujú stimuly a posilňujú postavenie obyvateľov, podnikov a organizácií, aby mohli zdola viesť túto transformáciu.

Na dosiahnutie tohto cieľa navrhujeme päť opatrení v rôznych prierezových a podporných oblastiach.

Opatrenie č. 15: Integrácia zásad obehového hospodárstva do nákupov a verejného obstarávania	
Cieľ	Aktualizácia politík verejného obstarávania a kritérií verejného obstarávania s cieľom začleniť zásady obehového hospodárstva do všetkých oddelení mesta a zmlúv. To zahŕňa uprednostňovanie výrobkov, ktoré sú odolné, opraviteľné, opätovne použiteľné a vyrobené z recyklovaných alebo udržateľne získaných materiálov a uprednostňovanie služieb poskytovaných udržateľným spôsobom.
Vplyv opatrenia a jeho legislatívny rámec	úspora nákladov mesta na služby súvisiace s odpadmi a využitím materiálov a druhotných surovín
Harmonogram	2027 – 2031
Míľniky	• audit súčasných postupov verejného obstarávania a určenie prioritných kategórií • uverejnené a pilotne zavedené usmernenia pre cirkulárne verejné obstarávanie • celomestská odborná príprava a interná integrácia
KPI	- % verejných obstarávaní s cirkulárnymi kritériami - nastavenie metodiky vyčíslenia nákladov cirkulárnych kritérií
Východisková hodnota	Bude stanovená na základe auditu súčasných postupov verejného obstarávania.
Cieľová hodnota:	Bude stanovená na základe auditu súčasných postupov verejného obstarávania.
Garant opatrenia	OVO
Spolupracujúce subjekty	OŽP, neziskový sektor
Rozpočet	Vypracovanie kritérií si nevyžaduje dodatočné zdroje z rozpočtu mesta.
Zdroje	interné zdroje OVO

Opatrenie č. 16: Cirkulárne opatrenia na podujatiach	
Cieľ	Zabezpečiť, aby sa na podujatiach organizovaných mestom a v interných prevádzkach dodržiavali cirkulárne postupy, ako napríklad vyhýbanie sa plastom na jedno použitie, používanie produktov na opakované použitie, znižovanie množstva potravinového odpadu a triedenie odpadu na mieste. Mesto tiež vytvorí usmernenia pre plánovanie cirkulárnych podujatí, ktoré sa budú vzťahovať na externých partnerov na zvýšenie opätovného použitia a zníženie celkového množstva odpadov.
Vplyv opatrenia a jeho legislatívny rámec	znižovanie množstva jednorazových plastov v súlade s cieľmi v oblasti obehového hospodárstva úspora nákladov na nákup jednorazových plastových výrobkov pre podujatia

Harmonogram	2028
Míľníky	analýza súčasných opatrení na podujatiach, identifikácia potrieb a zmeny príprava manuálu pre podujatia a jeho pilotovanie interná integrácia nových opatrení
KPI	% podujatí v meste, na ktorých sa uplatňujú cirkulárne postupy objem odpadov z podujatí
Východisková hodnota	Bude určená na základe analýzy.
Cieľová hodnota	Bude určená na základe analýzy.
Garant opatrenia	OŽP v spolupráci s OK
Spolupracujúce subjekty	BKIS, MČ, OŠ, STARZ, OKM, GMB, Múzeum mesta Bratislava, BTB, Nadácia mesta Bratislavy
Rozpočet	určený na základe potrieb vychádzajúcich z analýzy
Zdroje	rozpočet subjektov, ktoré organizujú podujatia

Opatrenie č. 17 Cirkulárne opatrenia v stálych prevádzkach	
Cieľ	Zabezpečiť, aby sa v interných prevádzkach mesta dodržiavali cirkulárne postupy, ako napríklad vyhýbanie sa plastom na jedno použitie, používanie produktov na opakované použitie, znižovanie množstva potravinového odpadu a triedenie odpadu na mieste vzniku.
Vplyv opatrenia a jeho legislatívny rámec	znižovanie množstva jednorazových plastov v súlade s cieľmi v oblasti obehového hospodárstva úspora nákladov na nákup jednorazových plastových výrobkov pre prevádzky
Harmonogram	2028
Míľníky	analýzy odpadu na stálych prevádzkach návrh opatrení pre znižovanie množstva odpadu implementácia opatrení na pilotnej prevádzke rozšírenie opatrení na ďalšie prevádzky
KPI	% prevádzok v meste, na ktorých sa uplatňujú cirkulárne postupy objem odvázaného odpadu
Východisková hodnota	Bude určená na základe analýzy.
Cieľová hodnota	Bude určená na základe analýzy.
Garant opatrenia	OŽP v spolupráci so STARZ
Spolupracujúce subjekty	OKM
Rozpočet	určený na základe potrieb vychádzajúcich z analýzy
Zdroje	súčasný rozpočet STARZ

Opatrenie č. 18: Združovanie súkromných a neziskových aktérov s cieľom odstrániť prekážky pre cirkulárne aktivity	
Cieľ	Vytvoriť platformu pre pravidelný dialóg so súkromnými spoločnosťami, podnikateľmi, mimovládnyimi organizáciami a akademickými inštitúciami s cieľom identifikovať a riešiť praktické prekážky pre aktivity obehového hospodárstva.
Vplyv opatrenia a jeho legislatívny rámec	vytvorenie priaznivého prostredia pre prepojenie aktérov v obehovom hospodárstve na území mesta Bratislava zapojenie do existujúcich platforiem s cieľom podporiť prostredie mesta pre lepšie služby v obehovom hospodárstve
Harmonogram	2026 – 2031
Míľniky	• mapovanie a zapojenie zainteresovaných strán • organizácia okrúhleho stola o obehovom hospodárstve • úpravy politiky alebo pilotné projekty na základe spätnej väzby (priebežne)
KPI	• počet uskutočnených stretnutí so zainteresovanými stranami • počet upravených interných procesov
Východisková hodnota	Bude určená na základe mapovania a zapojenia zainteresovaných strán.
Cieľová hodnota:	Bude určená na základe mapovania a zapojenia zainteresovaných strán.
Garant opatrenia	OŽP, OKM
Rozpočet	personálne náklady OŽP
Zdroje	rozpočet OŽP

Opatrenie č. 19: Komunikačné kampane na zviditeľnenie komunitných iniciatív na podporu obehového hospodárstva	
Cieľ	Navrhnuť a realizovať celomestské komunikačné kampane s cieľom zvýšiť povedomie o zásadách obehového hospodárstva, zdôrazniť, čo môžu obyvatelia urobiť, a zviditeľniť úsilie mesta. Zviditeľnenie, podpora a posilnenie iniciatív zdola a iniciatív komúní, ktoré prispievajú k cirkularite. Mesto využije svoje komunikačné kanály na zviditeľnenie týchto iniciatív a ich prepojenie. Komunikácia bude prispôbena miestnemu kontextu na základe dát a relevantnosti a bude klať dôraz na praktické, každodenné činnosti, ktoré sú v súlade s ďalšími aktivitami zo stratégie, ako je zlepšenie systému triedenia a otvorenie nových centier opätovného použitia. Komunikácia projektov bude prebiehať pod spoločnou značkou „Zelenšia a zdravšia Bratislava“.
Vplyv opatrenia a jeho legislatívny rámec	komunikácia s cieľom zlepšiť výsledky v odpadovom hospodárstve a naplnenie cieľov pre opatrenia č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 a 11.
Harmonogram	2026 – 2031
Míľniky	• vypracovanie komunikačného plánu cirkulárnych aktivít • výzva na predkladanie iniciatív • pravidelná propagácia prostredníctvom webovej stránky, sociálnych médií a mestských podujatí

	komunikačné kampane
KPI	počet videní príspevkov na sociálnych sieťach iné KPIs na základe komunikačného plánu
Východisková hodnota	Bude určená na základe komunikačného plánu.
Cieľová hodnota	Bude určená na základe komunikačného plánu.
Garant opatrenia	OKM pre mestské kampane na zvýšenie povedomia o cirkulárnej ekonomike, OLO pre triedený zber
Spolupracujúce subjekty	OKM, SD/OVI, OSO, neziskový sektor, OZV
Rozpočet	OKM vyhodnotí, či a aký veľký rozpočet alokovať na komunikáciu z rozpočtu oddelenia podľa vlastného uváženia – v závislosti od situácie, veľkosti a dôležitosti kampane/projektu.
Zdroje	rozpočet na komunikáciu OKM, rozpočet OLO na komunikáciu

V. Riadenie a implementácia

Realizácia stratégie obehového hospodárstva Bratislavy si bude vyžadovať dlhodobý záväzok, silnú koordináciu a spoluprácu medzi jednotlivými sektormi a úrovňami verejnej správy. **Keďže obehové hospodárstvo sa dotýka takmer každej oblasti života mesta – od verejného obstarávania a výstavby až po potravinové systémy a odpad –, jeho úspech závisí od jasných riadiacich štruktúr, aktívneho vedenia a schopnosti prispôbiť sa na základe poznatkov z reálneho sveta.**

Vedenie a koordinácia

V záujme zabezpečenia transparentnosti a účinnosti bude Bratislava sledovať pokrok pri dosahovaní jednotlivých cieľov stratégie.

Garantom stratégie je vedúci alebo poverený pracovník **oddelenia životného prostredia (OŽP).**

Garantom opatrenia je vedúci alebo poverený pracovník oddelenia/sekcie na magistráte alebo organizácie, ktorá je za opatrenie uvedená ako **garant opatrenia**. Garant opatrenia bude zodpovedný za realizáciu pridelených opatrení a podávanie správ o pokroku garantovi stratégie.

Garant stratégie a garanti opatrení tvoria spolu riadiaci výbor. Riadiaci výbor je koordinovaný garantom stratégie, ktorý zvoláva pravidelné stretnutia. Pravidelné stretnutia sa konajú raz ročne, alebo častejšie, ak to bude potrebné, aby sa zaznamenal celkový pokrok v implementácii stratégie. Pokrok bude zaznamenávaný vo forme správy, ktoré garant stratégie bude každý rok sumarizovať spoločne s členmi riadiaceho výboru, ktorí mu do správy budú zasielať podklady a výsledky realizácie opatrení. Správa do zastupiteľstva sa dáva na dvojročnej báze.

Správa bude pomocou KPIs definovaných v stratégii vyhodnocovať pokrok v implementácii opatrení, prípadne spresnení, alebo zreviduje opatrenia v reakcii na meniace sa okolnosti.

Spolupracujúce subjekty v každom opatrení sú útvary magistrátu, mestské podniky, mestské časti alebo externé subjekty (neziskové organizácie, združenia, platformy asociácie a i.). Garant opatrenia osloví spolupracujúce subjekty pri začatí realizácie opatrenia. Na spoločnom stretnutí/stretnutiach si upresnia zámer, úlohy jednotlivých subjektov a harmonogram realizácie opatrenia. Prípadne sa upresní, či k realizácii opatrenia nie je potrebné prizvať ďalšie subjekty. Ak sa vyhodnotí, že áno, garant

opatrenia prizve do spolupráce ďalšie navrhované subjekty. Garant opatrenia a spolupracujúce subjekty tak spoločne vytvoria pracovnú skupinu, ktorá sa bude pravidelne stretávať v zmysle stanoveného harmonogramu a monitorovať kroky realizácie opatrenia. Garant opatrenia bude zaznamenávať priebeh plnenia opatrenia, jednotlivé míľniky, spolupracujúce subjekty na základe dohodnutej formy v rámci pracovnej skupiny a s garantom stratégie.

Mestské časti budú do spolupráce na realizácii opatrení oslovené spoločne garantom opatrenia.

Viacúrovňová správa a regionálna spolupráca

Dosiahnutie cieľov tejto stratégie si bude vyžadovať kolektívne úsilie, keďže výsledky obehového hospodárstva závisia od viacerých faktorov, na ktoré mesto nemá priamy vplyv. Preto je nevyhnutná koordinácia na viacerých úrovniach. Bratislava bude úzko spolupracovať s:

- **mestskými časťami** na podporu miestneho vykonávania opatrení, ako sú predchádzanie vzniku potravinového odpadu v školách a na trhoviskách, komunitné iniciatívy na opravu a opätovné použitie a zlepšenia v oblasti odpadu zo sídlisk;
- **Bratislavským samosprávnym krajom**, s cieľom zosúladiť regionálne plánovanie a investície do infraštruktúry (napr. kompostovanie, centrá opätovného použitia, materiálové banky);
- **vnútroštátnymi orgánmi** na koordináciu zosúladenia politík, prístupu k financovaniu a zlepšenia právnych predpisov;
- **organizáciami zodpovednosti výrobcu (OZV)**, ktoré financujú zber rôznych prúdov odpadov z poplatkov, ktoré do systému platí výrobca výrobku. Financuje sa tak napríklad triedený zber v meste (D2D v IBV, kontajnerový zber pri KBV). V najbližších rokoch by mal byť zavedený systém RZV aj pre textil;
- **podnikmi a priemyselnými združeniami**, aby podporovali prijatie cirkulárnych biznis modelov, podporovali inovácie v oblasti dizajnu produktov a poskytovania služieb a zabezpečili, aby akákoľvek zmena predpisov na podporu zavádzania cirkulárnych postupov v podnikaní bola účinná. Ich zapojenie je nevyhnutné na zníženie spotreby materiálov a uzavretie zdrojových cyklov v miestnej ekonomike;
- **existujúcimi platformami, iniciatívami a pracovnými skupinami pre obehové hospodárstvo a cirkulárne stavebníctvo** s cieľom prepájať sa v rámci už existujúcich iniciatív, ktoré majú vytvorenú sieť stakeholderov a členov a ich agenda pomáha naplniť ciele tejto stratégie;
- **obyvateľmi a komunitami**, aby podporovali zmenu správania, zvyšovali povedomie a spoločne tvorili riešenia na zníženie množstva odpadu, jeho opätovné použitie a zodpovednú spotrebu. Obyvatelia zohrávajú kľúčovú úlohu pri správnom triedení odpadu, účasti na iniciatívach zameraných na opravu a opätovné použitie a podpore projektov cirkulárnej ekonomiky na úrovni komunít;
- **inými mestami na Slovensku a v celej Európe** s cieľom vymieňať si poznatky a presadzovať podporné rámce na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ.

Bratislava sa tiež bude snažiť o nadviazanie regionálnych partnerstiev s okolitými mestskými oblasťami s cieľom spojiť úsilie v oblasti cezhraničných iniciatív, presadzovať cirkulárne priority a spoločne rozvíjať pilotné projekty obehového hospodárstva so širším dosahom.

Zapojenie zainteresovaných strán a budovanie ekosystému

Mesto bude aj naďalej zapájať podniky, univerzity, mimovládne organizácie a obyvateľov ako hlavných partnerov do prechodu na obehové hospodárstvo. Prostredníctvom pravidelných okrúhlych stolov zainteresovaných strán, sektorových pracovných skupín a cielených partnerstiev bude mesto spoluvytvárať riešenia a udržiavať otvorenú spätnú väzbu s tými, ktorí zabezpečujú zmeny v praxi.

Osobitný dôraz sa bude klásť na podporu ekosystému cirkulárnych podnikov, sociálnych podnikov, komunitných iniciatív a inovátorov, pričom sa uzná ich úloha pri uvádzaní obehového hospodárstva do života v každodennom prostredí. Mesto bude pôsobiť ako podporovateľ – ponúkať viditeľnosť, priestor, prístup k informáciám a stabilné politické prostredie, ktoré podporuje pilotné projekty a rast.

Tento prístup zaručuje, že stratégia zostane nielen ambiciózna, ale aj citlivá, praktická a založená na dôkazoch. Vďaka silnému vedeniu, kooperatívne riadeniu a neustálemu učeniu sa môže Bratislava zaujať pozíciu lídra v prechode strednej Európy na obehové hospodárstvo.